

STEVAN SREMAC
SZERB MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
ZENTA

www.stevansremac.org.rs

Szerbia, 24400 Zenta, Stevan Sremac utca 4.

Telefonszám és telefax: (+38124) (024) 817-055, Mobiltelefon: (062) 1-290-285

Adóazonosító szám: 109865453, Kincstári folyószámla száma: 840-1207664-86

E-mail: sremac1855@gmail.com

A Stevan Sremac Szerb Művelődési Központ

2026. évi munkaprogramja

A Stevan Sremac Szerb Művelődési Központ az elmúlt húsz évben Zenta és a Tisza mente művelődési életének jelentős tényezőjévé vált, a szerb kultúra hordozójaként szervezte az irodalmi esteket, könyvbemutatókat, történelmi előadásokat, valamint a néptáncscsoport és a vegyeskar munkáját, a Miroslav Antić Kamaraszínház fellépéseit. A 2026-os esztendőben ezekre az értékekre továbbra is fokozottan hangsúlyt kell fektetnünk.

A Szerb Művelődési Központ továbbra is helyet ad a térségben működő szerb művelődési intézeteknek, valamint a szerb művelődési élet minden jelentős tényezőjének lehetőséget kínál a közös fellépésre (mint amilyen a Jovan Muškatirović Művelődéstörténeti Társaság vagy a Szerb háborúk 1912-1920-as Veteránjai Leszármazottjainak Szövetsége), ezzel is növelve Zenta lakosságának művelődési és oktatási lehetőségeit.

A Szerb Művelődési Központunk csatlakozása a „Venac liparskih gradova” szerveződéshez ezidáig nem hozta meg a kellő eredményt, ezért törekedni fogunk a fokozottabb együttműködésre azokkal a településekkel, amelyek szintén a „Venac liparskih gradova” szerveződés tagjai. Itt a Szerb Művelődési Központ népszerűsítésére gondolunk Požarevacon, Kragujevacon és Belgrádban.

A Szerb Művelődési Központ tovább fogja erősíteni az eddig is jó együttműködést a község művelődési intézményeivel és kulturális egyesületeivel, amelyek a tevékenységüket magyar nyelven folytatják, a közös fellépések szervezésén keresztül. Külön kiemeljük a valóban rendkívül eredményes együttműködést az Ispiláng és Pillikék Gyermekek Néptáncgyesületekkel, valamint A Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központtal.

A SZMK tevékenységére külön eszközöket biztosítunk adományokból, elérhetővé téve azokat a sikereket, amelyeket a Zentán kívüli rendezvényeken értünk el. Jelentősek még a helyi, tartományi és köztársasági szintű pályázatok, amelyek ugyancsak lehetőséget biztosítottak programjainkhoz.

1. A SZMK szerepkörének erősítése

A munkával töltött évek jelentős tekintélyt adtak a SZMK-nak, így tovább folytatjuk tevékenységünk bemutatását a zentai Idegenforgalmi Szervezettel együttműködve, ami azt eredményezte, hogy növekedett a kiállításainkra látogató egyének száma.

Az eddigi jó együttműködést tovább szeretnénk fejleszteni az Idegenforgalmi Szervezettel a turistacsoportok városnéző túráinak szervezésében, illetve a szervezet rendezvényein való jelenléttel a SZMK részvételével (mint a Tiszavirág Fesztivál és a Karácsonyi vásár).

A szerbiai könyvtárakkal szándékunkban áll folytatni városunk bemutatását kiadványainkon keresztül, a Zentán kívüli iskolákat pedig felkérjük, hogy szervezett formában küldjék tanulóikat állandó kiállításunk megtekintésére. Folytatjuk sikeres együttműködésünket a SZPE Jótétemény nevű turisztikai ügynökséggel, valamint az újvidéki, belgrádi és ópazovai idegenforgalmi szervezetekkel és Belgrád Rakovica községének civil szervezetével.

A korábbi évekhez képest szorosabb együttműködést tervezünk Niš városával, művelődési tartalmak fokozottabb cseréje révén, kapcsolatba kívánunk lépni a niši múzeummal is, hogy létrehozzunk egy olyan kiállítást, amely Sremac személyes tárgyait mutatná be szülőházában. A SZMK bemutatkozása lenne a legjobb alkalom a kapcsolatok felvételére Niš és környékének művelődési intézményeivel. Niš városa továbbra is a zentai SZMK népszerűsítését segíti Szerbiának abban a régiójában.

Emellett ápoljuk azokat a jó kapcsolatokat, amelyek a SZMK számára a személyes jó viszonyon túli értékekről is szólnak, mint amilyen az irodalmár és akadémikus Matija Bećković, az akadémikus Miro Vuksanović, dr. Dragan Stanić, Tanja Kragujević, Milan Belegišanin, az akadémikus Goran Petrović, dr. Milan Micić, Milisav Savić, Aleksandar Gatalić, Dragan Velikić, Ivana Dimić, Mihajlo Pantić egyetemi tanárral, Dućan Ivanić, Milivoj Nenin, Goran Maksimović, Slavko Gordić, Goran Vasina, Nenad Ninković, Slobodan Vladušić, Radoslav Eraković, Boris Stojkovski, az archeológus mgr. Marko Aleksić és mgr. Goran Ilijić felvett kapcsolatot 2021-ben tovább bővítettük együttműködési nyilatkozat aláírásával. A 2026-os évben tovább fokozzuk a Szerb Maticával való együttműködést.

Különösen fontos a Szerb Maticával fennálló közvetlen kapcsolat, annak könyvtárával, mivel az egy különösen kiemelkedő intézménye a szerb kultúrának. A 2015-ben felvett kapcsolatot 2021-ben tovább bővítettük együttműködési nyilatkozat aláírásával. A 2026-os évben tovább fokozzuk a Szerb Maticával való együttműködést.

Nagyon fontos számunkra történelmi előadássorozatunk megszervezése, amelyet nagy érdeklődés övezett a fontos történelmi események ismertetése kapcsán.

A történelmi előadásokat bővítenünk kell a nevezetes, tekintélyes és játékoskodásaikról ismertté vált zentaiak bemutatásával. Ezen sorozat részét képezi majd többek közt a Joca Vujić, Trivun Vlašić, Đene Branovački, Filip Đorđević, és mások bemutatását szolgáló estek megszervezése.

Említettük már, hogy 2015-ben a SZMK csatlakozott a „Venac liparskih gradova” szerveződéshez, amellyel 2026-ban komoly terveink vannak. Ez egy együttműködés mindazon

városok között, amely városokban élt és tartózkodott Đura Jakšić. Ennek keretében be szeretnénk mutatkozni Požarevacon a Művelődési Központban, Kragujevacon, ugyancsak a Művelődési Központban, valamint Belgrádban, Đura Jakšić házában.

Tervben van a nagyon aktív beodrai Bánáti Művelődési Központtal való együttműködés létrehozása, amely Szerbia egyetlen magánkézben lévő művelődési központja.

A SZMK 2026-os terveiben szerepel, hogy helyiségeit kibővíti a Stevan Sremac utca 4-es szám alatti épület megvásárlásával, amely a központ helyiségeinek folytatásában található. A vásárlást követően el kell készíteni a tervdokumentációt a kiállítási rész, könyvtár és az udvari nyári színpad kivitelezésére.

Mivel előregedett a számítógépes rendszerünk, ezért új számítógép vásárlását tervezzük, amellyel gördülékenyebbé válna az iroda adminisztrációs munkája.

2. Kiadói tevékenység

Tervbe vettük Zenta monográfiájának szerb nyelven való kiadását, mivel ilyen jellegű alkotás még hiányzik szerb nyelven, nagy jelentőséggel bírna ennek az alpműnek a kiadása Zenta község számára. A monográfiai munkálatok 2021-ben kezdődtek el. Négy kézirat az ötből elkészült, az ötödik átadása után recenzió, lektorálás és korrektúra, tördelés, majd végül a kiadás következik, olyan példányszámban, amely megfelel a jelenlegi anyagi lehetőségeinknek. Tervezzük pályázni minden szinten annak érdekében, hogy kiegészítő forrásokat biztosítsunk a monográfia nagyobb példányszámú kiadásához.

3. A SZMK védőszentjének ünnepe (slava)

Az alapítvány védőszentjének ünnepét a kezdetektől sikerrel ünnepeltük meg, ezért a SZMK a továbbiakban is megrendezi ezt az eseményt. Az alkalmi műsor a pénzügyi lehetőségek függvényében kerül megrendezésre:

A központ védőszentjének ünnepe augusztus 28-án lesz, amely magába foglalja a következőket:

- irodalmi est vagy történelmi előadás,
- énekcsoport vagy néptáncgyűttes, esetleg kamarakórus, kisebb színházi előadás (monodráma, két fős darab vagy színpadi jelenet) bemutatása alkalomhoz illő tartalommal, vagy egy egész estés fellépése valamely művelődési egyesületnek,
- az ünnepi kalács megszelése és megszentelése a SZMK helyiségeiben.

4. Néptáncsoport

A Stevan Sremac Szerb Művelődési Központ néptáncsoportja a 2026-os évben folytatni tervezi eredményes munkáját. Nagyobb rendezvényeink, amelyek immár hagyományos jelleget öltöttek, a következők:

- a januári szenteste kóringyálóinak fellépése,
- a csoport júniusi hagyományos fellépése,
- az áprilisi gyermek néptáncfesztivál.

Az egyéb hazai és nemzetközi rendezvényt és fesztivált illetően a következőket tervezzük:

- májusban rendezik a néptáncfesztivált Bjeljinában a „Pletenica” ME szervezésében,
- részt veszünk a valjevói „Zlatni opanak” fesztiválon,
- az újvidéki Zmaj játékokon úgyszintén részt veszünk,
- jelen leszünk az újvidéki „Mali jesmo al’ igrati znamo” gyermek néptáncfesztiválon,
- részt veszünk a Žabare-i „Pesma i igra moga kraja” fesztiválon,
- a szabadkai „Svome rodu i potomstvu” fesztiválon,
- valamint a szabadkai „Pesmom kroz igru” fesztiválon,
- a Vrnjačka Banja-i „Dživdžan fest”-en is részt veszünk,
- illetve a Maglič-i „Bela vilo na tebe mi krivo” fesztiválon.

Az említett fesztiválokra való részvétel legnagyobb anyagi kiadása az útiköltség, némely esetben viszont a benevezési díjat is ki kell fizetni résztvevőnként. Tervben van a részvétel egy külföldi, nagyobb nemzetközi néptáncfesztiválon.

Csak a legjelentősebb rendezvényeket soroltuk fel, de hozzá kell tennünk, hogy számos helyi jellegű rendezvényen is fellépünk, amelyeket a helyi intézmények és szervezetek rendeznek. Nyitottak vagyunk az együttműködés minden formájára, szívesen teszünk eleget hazai és külföldi meghívásoknak egyaránt.

Az elkövetkező időszakra is tervezzük, hogy művészeti vezetőinknek szakmai továbbképzést biztosítunk, szakmai szemináriumra küldjük, ahol a gyermek- és felnőtt táncokat, illetve azoknak módszertanát és pszichológiai hátterét bővítheti.

Zenekarunk továbbra is egy kísérővel dolgozik. Szükség esetén, fellépéseken vagy fesztiválokra kíséritek bennünket olyan népzeneészek, akik nem állandó tagjaink. Mivel a zenészek nem tudnak minden egyes rendezvényen jelen lenni, tervben van a meglévő koreográfiák zenéjének stúdiófelvétele, hogy minőségi felvétel legyen mind a hat hangszerről. Így a hordozható eszközök segítségével a zenei kíséret bármilyen fesztiválon vagy rendezvényen lejátszható lenne. Terveink szerint tovább bővítjük az együttműködést a zeneiskolával és annak tanáraival.

Terveink között szerepel a néptánc népszerűsítése, főleg a fiúk körében. Velük kiegészülve még gazdagabbá válna a csoport repertoárja.

A „Đeram” női énekescsoprt a valjevói „Zlatni opanak” fesztiválon szeretne az idei évben is indulni. Azon igyekeznek, hogy növeljék a kar létszámát és kiegészítsék repertoárjukat igazi népdalokkal.

Népviseleiteinken, amelyet évente kellene megújítani, igyekszünk javításokat végezni, amennyire az lehetséges, ami pedig nem javítható, azt újra kell cserélnünk, elsősorban a kulturális örökség és a hagyományok megőrzésére irányuló pályázatok révén.

5. Vegyes kamarakórus

Amennyiben a lehetőségek engedik, a SZMK idén újraindítaná a vegyes kamarakórus működését, amely korábban nagy sikerrel tevékenykedett a Stevan Sremac Helytörténeti alapítvány keretében.

A kórus újjáalakulásának feltételei között szerepel egy képzett kórusvezető megtalálása és alkalmazása, valamint olyan énekkari tagok bevonása, akik rendelkeznek a megfelelő készségekkel ahhoz, hogy több szólamú műveket tudjanak előadni.

A kórus repertoárja, valamint a próbák, koncertek és vendégszereplések terve a leendő kórusvezetővel kerülne egyeztetésre.

6. Miroslav Antić Kamara Társulat

A Miroslav Antić Kamara Társulat az idén három bemutatót tervez a Művelődési Házban: egy gyermek-, egy ifjúsági- és egy felnőtt előadást. A darabok kiválasztása a későbbiekben történik meg.

Terveink között szerepelnek vendégjátékok baráti színtársulatoknál, mint amilyenek a jagodinai, ubi, cservenkai, Petrovac na Malvi-i, požarevac, belgrádi és újvidéki színtársulatok, emellett színházi seregszemléken is részt veszünk több városban. A környező településeken is vannak vendégszerepléseink, így Csókán, Törökkanizsán, Magyarkanizsán, Adán, Topolyán stb. Minden újabb bemutatóval ezek a színtársulatok vendégszereplést terveznek Zentára önálló vagy fesztiválműsor keretében.

Terveink között szerepel a XIV. Jovan Đorđević Színházi napok megszervezése, amelyen öt színtársulat mutatkozna be öt nap alatt. Október közepére szeretnénk megszervezni ezt a fesztivált.

A hagyományos Szent Száva-napi díszülést is tervbe vettük, amelyen akademikusok tartanak beszédet, és a Művelődési Központ táncosai és a társulat tagsága egy vendégkórossal együtt szolgáltatná a műsort.

Igyekszünk minden meghívásnak eleget tenni, itthon és külföldön, a lehetőségeinkhez mérten.

A felsorolt vendégszereplések és fesztiválokon való részvétel legjelentősebb kiadása az útiköltség, de vannak seregszemlék, ahol a benevezési díjat is kell fizetni résztvevőnként. Nagy kiadás az új darabok kapcsán a díszletek előállítás.

Jelmezeinken, amelyeket évente kellene megújítani, igyekszünk javításokat végezni, amennyire az lehetséges, és csak a legszükségesebbeket cseréljük újra.

7. Sremac-napok

A már hagyományos Sremac-napokat az író és akadémikus tiszteletére, mint az év fő eseményét, november közepére tervezzük.

Elmaradhatatlan a Sremac-napok ünnepi ülése, amelyet a szerb irodalom ezen nagyságának szentelünk, amelyen minden alkalommal Stevan Sremac munkásságáról értekezik valamely tekintélyes irodalmár, egyetemi tanár vagy egy kiváló ismerője akadémikusunk életének és munkásságának abból a célból, hogy irodalmi munkásságát egy újabb szemszögből világítsa meg. Az ünnepi ülés záró részében minden évben vendégszerepel egy országos hírű hivatásos szintársulat.

A Sremac-napok keretében irodalmi estet tervezünk vagy alkalomhoz illő történelmi előadást.

Immár hagyomány, hogy az általános iskolák diákjaival is találkozunk a rendezvény keretében. 2026-ban is szeretnénk ezt az eseményt olyan író jelenlétében tartani, aki gyermekirodalommal foglalkozik, amely rendezvénynek igen nagy sikere volt az előző években. A diákok aktívan vettek részt a programban és a műhelymunkákban, amelyek Stevan Sremacról szóltak, illetve a gyermekirodalomról általában. A nagy érdeklődésre való tekintettel tágasabb teremben fogjuk megrendezni Zentán.

A Sremac-napok keretében most először vettük tervbe, hogy gyermekek számára irodalmi pályázatot írunk ki Sremacról és műveiről, amely pályázaton ajándékokat, jutalmakat és dicsérő okleveleket osztunk majd ki.

Amennyiben a feltételek megengedik, szeretnénk Zenta monográfiáját is bemutatni a rendezvény keretein belül.

A Sremac-napok programterve a következő:

- műhelymunka általános iskolásokkal, amelynek témája Stevan Sremac,
- Irodalmi pályázat gyerekeknek,
- Irodalmi est vagy történelmi előadás,
- Ünnepi díszülés,
- valamely hivatásos színház előadása,
- Zenta monográfiájának bemutatója.

8. Egyéb tevékenységek

Mivel az irodalmi estek, a könyvbemutatók, a történelmi előadások, a film- és zenés estek immár hagyománnyá és ismertető jegyünké váltak, aminek köszönhetően a Szerb Művelődési Központ rendezvényeinek kialakult az állandó közönsége, akik követik a rendezvényeinket, emiatt 2026-ban még rendszeresebben kell a már megszokott időpontokban, péntekenként 19.00 órától megrendeznünk ezeket az esteket. A rendezvények jelentős része a fiataloknak, illetve a fiatal alkotóknak lesz szentelve, akik ismertetik tevékenységi területeiket.

Hagyománya van annak, hogy a szerb pravoszláv egyházközösség által szervezett Vid-napi műsorban részt veszünk, ahol rendszeresen fellép kórusunk és néptáncsoportunk. Idén is fontos helyen szerepel ez a bemutatkozás munkatervünkben.

Úgy véljük, intézményünknek nagyobb teret kellene kapnia a városnap rendezvénytársorozatban, az irodalmi estek és a kórusos megszervezése, valamint a gyermek néptáncsoport részvétele mellett.

A SZMK lesz az idei évtől az egyik szervezője a Fasizmus II. világháborús áldozatainak emléknapijának, amely keretében megszervezzük a kivégzett szerb, roma, zsidó és magyar antifasiszták kivégzésének Tisza-parti helyszínén a megemlékezést. Ezt követően történelmi estet tart Srđan Sivčev, a Nagykikindai Történelmi Levéltár igazgatója.

Az idén is megszervezi a SZMK a hagyományos örökzöld dallamokból álló ajándékkoncertjét március 8-a alkalmából és mint egy új rendezvény, a szabadtéri mozi is szerepel a programban.

Tevékenységi tervünk a következő:

- kis kóringyálók,
- Szent-Száva napi bál,
- Szent-Száva-díszülés,
- könyvbemutatók,
- hagyományos március 8-ai koncert,
- a néptáncsoport évi bemutatója,
- Miroslav Antić KT bemutatója,
- Jovan Đorđević színházi napok,
- komemorációs megemlékezés,
- Vid-napi megemlékezés a templomban,
- történelmi előadások,
- a SZMK védőszentjének ünnepe (slava),
- irodalmi est a városnap rendezvénytársorozat keretében,
- gyermek néptáncfesztivál,
- Sremac-napok,
- a szláv írásbeliség napjának ünnepe,
- a Szerb Matica-napok,
- szabadtéri mozi,
- Zentai Tambura Est.

Ebből a listából kiemelendő események közé tartozik a Zentai Tambura Est, amely negyedik alkalommal fog megrendezésre kerülni és amelyen idén egy nevesebb fellépőt, vagyis egy tamburaegyüttest tervezünk, valamint a Szerb Matica-napok, amely során a legnagyobb kulturális intézmény munkáját népszerűsítjük Zentán.

A Stevan Sremac emlékszoba állandó kiállítását szeretnénk bővíteni azon intézményekkel való együttműködés keretében, amelyek gyűjteményében számunkra értéket képviselő relikvia, emléktárgy található, amellyel a SZMK tárlatát lehetne gazdagítani.

A felsorolt programok a SZMK pénzügyi lehetőségeinek megvalósulásának függvényében lesznek megtartva a résztvevők lehetőségeihez igazodva.

9. A programok pénzelése

A 2026-os évre tervezett aktivitások pénzelését a 2026-os költségvetésből fedezzük, ahol ezek a programok fel vannak tüntetve.

A programok kapcsán részt veszünk a Tartományi Művelődési Titkárság pályázatán, amely a művelődés terén társfinanszírozást lát elő, a programunkban előlátott rendezvények kivitelezésénél.

Ugyancsak részt veszünk a Szerb Köztársaság Kormánya által megjelentetett, a Művelődési Minisztérium által kiírt pályázaton is az ott meghatározott lehetőségekhez mért projektumokkal a központ irodafelújítása érdekében.

Szándékunkban áll egyéb pénzügyi forrásokat is felkutatni a 2026-os évben a SZMK céljaira, amely területen leginkább városunk és környéke gazdaságának szereplőire számítunk.

Zentán, 2025. augusztus 17-én

A Szerb Művelődési Központ igazgatója

BASARIĆ Miroslav

